

1041/84
342

2

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת התיק

שם היחידה: חט' תופ"פ ו-25, מח' פיסטורה

הנושא: תיק: חט' 600 - ישיבת
שמעון של קציני גז' 410.

5.10.1973 - 30.10.1973

עונק טס... מתוך... נתקיים

על "שוטון" ב-1 ק"מ פ"טלויזיה", הולמית מערבית ל"חמדיה". יש שם סגול 37. היכינו יש
עד הנקיים פיננו. כך פינח טנק, ועוד יצאנו פינה. בינתיים ראיתי שני סנקים הבורחים לכוון
קו הרכס יעובר בין "מכשיר" ו"חמדיה", ושם הם נאצו. נדמה לי שלנו נמצע שם, ועוד טנק
אחד.

לאחר שכך פינה, ו..... הצטרף אלינו, בשענו יחד עם תפילו על "שוטון" עד "ה-1", הסתובבנו
עלינו על "חמדיה" וחזרנו לערות החשלתיות כל זה במטרת גד' 409.

110 אלי 11-11-77 כשניחתי המקרה ה-1 פה על ל' נעה לחא השטח אלפני הדיננות של "מכשיר".

פול מרכז "מכשיר" גלחנו שמאלה, היד "מוקדון" נשארה מעלינו בערות חלפוי, התפרחנו
בזו, ונענו צמונה בשלב זה ה-מ"מ פ"מ פ"מ ה-מ"ל. חלק אחד עלה איתנו סמוך הדיננות על
קו רכס, ואוחי הוא ילח עם מ"מ 2, יעיה עמדוקי, כל אחד עם הסמל שלו, לנוע צמונה יותר,
שם היחה שחחה. הבענו והתחלנו למטח לוחח בחיפוי הדדי. מחזור זיהיתי אנכי לוח זיהיתי
בשעה, מסמית על טנק 3-ב' שלי, ומכתיס להכנס, המדף שלו היה סגור וחוז לא זיהה. נשיתי
קצה אחורה כדי לאסוף אח האנשים או לצבור זוחו שיכניסם מניסה. כאן פחה השוק-קוד מדף
וחכנים אח האנשים פנימה. הזרחי לתקדמתי במחנה, ובני הנקיים של יקרב קמרוקי והסמל לו
נעלמו סדורה חרזיה שלי. כלומר סיפסו בהמשך הפחה שמאלה, כנראה המגמה להגטרף ל-מ"מ.
בשלב זה שפתי אח ה-מ"מ צועק ברשת "אננות לורה לא לירות עלי". וכבוד מצב ס-ד-ב' שלי
פנצא עם הפצועים אחורה, ונעלם מהשוק מ"מ 2 עם הסמל שלו נעלמו על קו הדיננות.
ואני התחתי לעלות במחנה לבד. מצב התחמושת היה לקוי, הי לא הצלחתי לחמש ליני רץ. היה
יש יעד נ"מ ובו 10-15 תול"רים על שופלים בערות, שפחה בערות. לאחר צנחתי לי רץ
מ"מ-ניסיתי להחלץ לחוד עלי ירי פנצים. המקלעים לא עבדו החקדתי עם ה-מג"ד. אלקי,
יעמד על "מכשיר" וקרא לי לגלוש אלונה עלי. גלשתי חזרה אל פחה לדיננות ועלימי כפדחה
הינן טעלה נרקיס. שם נגשתי ודיברתי עם אלקי. כל הזמן זיהיתי טילים. נשיתי עם אלקי
על היעד וניסינו לזהות את הנקיים גל ה-מ"מ ושל סח' 2- ולא הצלחנו. ה-ממג"ד פינה אותי
ל"עמבטי" 55 והורה ל"מוקדון" לגלוש חרות ולכנס אלינו. "מוקדון" עם אלי, המסיבו
לנוע בדרום "מכשיר". הוא כנס אח "מוקדון" בצד הדרומי יותר פחין שאני עליתי.

..... לא באזור "מכשיר"-המזוהל" אלא במרכז "מכשיר". בפסול אני ו-מ"מ 2 פנצו
צמונה והוא ילה היכן יעמד הצנחתי וזרועי.

ה-ממג"ד לאחר זיהיתי את נרקיס ארס"ל לא לירות עלי".

110 אלי 11-11-77 זה כבר היה שעה היו אחרי.....

ה-ממג"ד: זו שלם אחרונה זיהיתי אותה אחרי?

עווקב מס'...ההורן...עווקבים

אלי גו-דרדו כז.

יש פער נוספת שהוא נשמע בייש. לו ברוד מה מהן היא הפעם האחרונה. וזה בויש ה-גד'.
בין הנקיים שנמגעו נמגע גם הטנק של ה-מב"ד בפועל, והוא קרא ל-מ"מ סיגללולוצ. כי הוא
כנראה ראה אותו עובר לידו ונוסע מערבה. לאחר קריאת רבוה ה-מ"מ אמר "אני ניגע אליך".
ויזתי לא שמענו אותו. אח"כ ה-מ"מ יזתי שהטנק שלו יכול לנוע א ל לא לידות, והוא נע
בעצמו לרכז את מה שנאר מ"מוקדון" ואת הכח להגיע מהמילוי.
ה-מב"ד כהלב זה מנוקיים מה-גד' 3 נקיים של נוקיים אדרון, מ"מ ל'.

אלי גו-דרדו הודעה ברטח ה-מל' וזאת 5 דקות אחרי שברטח ה-גד' קראו לעזרה. אני האזנתי
לרטח ה-גד'.

לפוח בבוקר, כשהגיע יהודה גלר, הוא לקח אותי ועלינו על "מכשיר" לסיוור. עלינו על "מכשיר"
שרוט, ונענו בחוכו. הגענו לשלב יחיתי שני נקיים עומדים כמעט במדרון קרמי של "מכשיר".
הנקיים נראו שלמים. ניסינו להחירם אליהם, ויעד ה-נ"ס של צפון "מכשיר" נחח כחש עם כח יחית
מכוון "המוטל" מצפוננו. יהודה הניס בחד שכוחותינו יורים עליהו, ועלינו לרדת מהם. זה
החייקם ליום המחרת.

קמרטקי עלה איתי במחנה. אני הייתי שני נקיים ימניים והוא היה שני נקיים שמאליים. הוא עקף
את שיה ה-נ"ס שמאל, ואני נכנסתי לתוכו. כל הנקיים עברו משמאל לידה ה-נ"ס הצליחו להגיע
לקו רכס עליון, וכנראה שם הם נחפרו.

..... הוא עם טנק עם מה' אחת צד שמאלה ועלה מכוון הדיגנות על "מכשיר". כלומר הוא ועוד
שני נקיים. אחת הוא שלא צפונה עם המל ה-מה' שלי ואת קמרטקי והמל שלו לצמחה, והורה לנו
לשם עם 4 נקיים.

ה-מב"ד פורנו 3 נקיים עם נוקיים. זה לא כולל את קמרטקי.

אלי גו-דרדו עם הנקיים שלו עם פריים עלה איתן כהן ה-מ"מ, והוא חילץ עצמו משם.
עם נוקיים איו עוד שלושה אחד הוא הטנק של איתן כהן שנחלץ אחרת, היה 1-א' שנותר עם הצוות
בשדה, והיה הטנק של קמרטקי. המל יל קמרטקי חילץ עצמו אחרת.

ה-מב"ד..... מערבה כל ה-חש' בד' 2 קיבל פקודה להסתער לכוון "טלויזיה", בד' 3- לכוון
"מכשיר". לא נאמר היכן עלצור הספורה החטיבתית היחה להגיע מערבה על "טלויזיה" ועל "מכשיר"
מערבה.

מנו בן-אלום מנתק: באותו זמן ה-ד"ר החמק קצה קדימה מ"ענביט" 55 כשאמר לחקוף את גל נקיים
גדול מ-גז' 409. בחוכם זיהיתי את רח"י. הוא בא עם עוד איש צוות שלו, דומני ששמן האד, ועוד
מ-6 פוקיים מ-גד' 409 שלא היה ברור מי הביאם. רגע אח"כ הגיע טנק מסוון ועליו היה.....

עוחק מס'... מחוך... עוחקים

..... לגבי סנקים שנוהרו בשטח זה ה-3 האלו עם צוותיהם, ועוד הסנק של

בשן. כלומר 4 סנקים ו-3 צוותים.

נעדרים: סגן נרקיס אזרון, הלמור ודיים, אביטל חיים, כור דוד, בכר יחזקאל, אדלר למה,
ניסים ישראל, קמרטני יעקב, ברקוביץ זכריה, כורס איד, ברקאי אורי. במתוכם שבויים: אדלר,
ברקוביץ, ניסים, נרקיס וכורס.

פצועים: סגן מתי ברגר, ישון יצחק, גד ציון, נהן איחן..... ראובן, אבוטבול חיים,
ברזני סמי.

הרובים: דוד מסעוד, אברהם יצחק.

במקביל, בחוף שלב המילוי נצע חייל נוסף, נחמיה אליעזר מכדורים שנילמו על רגלו מעוזי.
ה-מג"ד:

שלב 2 - חניון לילה במכמיר, 9, 10, 1800.

המפקדים: מג"ד - אלקן חיים, סמג"ד - אינ. מ"פיים: ניסים שלום, מפקד כח "ינבוט". "לורה" -

לא קיימה ברשת. יתר ה-מ"פיים - אינ שינסי. ה-גד" מונה שחי פל" ו-מג"ד. פל" אחת גמסאח

ג-409. רשת "לורה" פנויה אם נרקיס יופיע מחדש. ניסים שלום, מפקד כח "ינבוט" ברשת משלו,
ו"מוקרון" - כמקורו.

מג"ד לנביץ' קלמה: עלינו על "מכמיר" היכן שהיו 15 סנקים, 23 זו הדרך היחידה לעלות. נענו

500 מ' מזרחה ועמדנו על הרכס הנמוך יותר. ניהלנו את עם האויב שהיה במדרון קדמי, "מוקרון"

נשלח לעבר "חמוטל" בפירמה לחפש ולנסות לאתר את כח "לורה" שנעלם לפני - כן. הוא לא הצליח.

כל ה-יח' כונסה חזרה נשארנו על אותו רכס לחניון לילה. באמצע הלילה אלקן זיהה חנועה אויב

במדרון קדמי וחזרה להפעיל את החניון. דווח על פגיעות טובות בכח החי"ר שניסה להתקדם או

לשנות מקומות. שם דילגנו חזרה ל"מכמיר", הרכס הגבוה יותר שמדרום, לאזור ה-15 סנקים, ושם

נשארנו עד הבוקר.

נפגעים: הגור שלי, 2-א' שהוצמד אלי ככח "ינבוט". לא ראינו את הבחור. הוא קיבל פגז ארט" על

הצריח, ה-מ"ק נפגע בראש ונהרג במקום. נדמה לי שהוד.

המב"צ: מתי ברגר נפגע בסיוור ובחיפוש, וחדד מסעוד נהרג בחניון.

המג"ד: בשלב 5 הסוגדר בחניון הלילה ב"מכ"ר" - אינ נפגעים.

המב"צ: אמנם זו לא היחח מלחמה, אבל במקביל היחח התארגנות של פל" החרמ"ש עם הסנקים שהיו

כשירים וחסרו אנשי צוות ב"יוקון" כשניסו לצוות אנשים שנוהרו מכל הסנקים שמינו ושנפגעו.

בבוקר למחרת עמדנו עם 4 סנקים נוספים מאחור, בנוסף ל-14 הסנקים.

המב"צ: זה 4 סנקים מחוך הסנקים של הגרוד?

החוק מס'... מחוק... עוחקים

המס' 1 - לא, אלו אוחקים שבאו מהמחול 100, נוספו ימים אחרים.

המס' 2 במקביל לחניון הלילה ב"מכיר" היתה המארגנת ב"יוקון" שכללה בין היתר, הצטרפות של 3-5 טנקים להגיעו למחנה נתן עם 3 צוחקים.

המס' 3 הטנקים הלא כשירים נשלחו באותו לילה לחיפזנים. הטנקים הפגומים הכשירים - נזקו ואורגנו, ובבוקר חיו מוכנים עוד 4 טנקים להצטרף לצדוד.

עם הפגמים שהגיעו מאחור והטנקים שאורגנו בבוקר בגודד היו 4 טנקים מוכנים ללחימה ועוד טנק אחד כשיר שלא היה עם כי לאיישו בשלב זה.

ה-מס' 4

אלב' 1 - המחיל ב-10.10 ב-0900. הגדוד מהרכז ב"עכביש-55" ומקבל את המגד, יהודה גלר, כאשר מ"ש"ם הם ללא הינוי. ניסים לום - מ"ם "ינבע" - "כלוב" - עדיין ב-409. כלומר עדיין יש יחיד מ"ם טנקים ו-מל" אבסאב הרמ"ש. ה-ח"מ"ש עדיין באזור "יוקון". מל" מטק' חלקה באזור "יוקון" וחלקה מתקדם עד "עכביש-55". הח"מ"ש לא הופיע עד עכשיו בקרבות.

המס' 2 יש כני שלבים שהם השלב הראשון הוא הכפוז, ואח"כ שלב ההתארגנות.

שלי הצלוד בשעות הבוקר יבאנו לסיור על "מכיר" 4 טנקים, כאשר יהודה גלר על אחד מהם.

ניסינו להגיע לטנקים שהגיעו יום קודם. הצלחנו להשיג אליהם כמה מאות טורים ולזהות שהם לא ידעו, הם נראו שלמים, כאילו שהם עומדים על אמת ירכס לכונן "טלוויזיה". בשלב זה נפחתה עלינו אש מידה ה-נ"ם שצפון ל"מכיר" וגם מכוונתנו הכונן "חמוטל" ולכן חזרנו ל"עכביש-55".

המס' 3 היתה אש מ"חמוטל" אבל אח"כ הוברר שאלו לא היו מכוונתנו.

בשלב ההתארגנות נערכה שיחה מספרים עם כל קציני הגדוד. אח"כ שיחות המג"ד עם שתי המלוגות. הגדוד היה במצב גמור, והשיחה הזו החזירה אותנו לחלוץ עבודה כגודד. זה כלל ציוד וריגול מחודש של האמצעים, הצוותים והמלוגה. לקראת ערב זימלנו בכלים וניסינו אותם, ועם ערב עלינו לשינה מיינדיים מהלשמים על "חמדיה" לכונן מערב.

המס' 4 היתה הצטרפות מספרים או אנשים אחרים?

המס' 5 לא.

המס' 6

אלב' 1 - המחיל ב-11.10, יום מ"חמדיה". אין שינוי המצב מספרים.

המס' 2 השלב הזה בערך יום, לילה וחצי יום. לא היו יריבות. היו הרבה הפגזות ארט' מסיביות. העסקנו מעל סדרות נעות ב"טלוויזיה" ובמונה ודרגות מ"טלוויזיה". רוב הזמן עמדנו בעמדות באזור "חמדיה" ובמקבר בין "חמדיה" ו"מכיר". הפעולה הישקדית היתה סווח ארט' שנעשתה ע"י המג"ד

ת ח " ש
ענף היסטוריה ובטחון שוטף

תחקיר מח"ט 600 - אל"מ טוביה רביב

תחקיר ע"י רע"נ היסטוריה במפג"ש בחאריכיס:
 12.12.73 חלק ב-14.12.73

- ש. המח"ט, שאלה ראשונה - מי היא החטיבה שלך? מה רמת אימונה? היכן היא ממוקמת?
 וכיצד חפסה אותך המלחמה, אימיה?
- ה. החטיבה היא חטיבה 600. חטיבת סנקים אס-60 מורכבת מ-3 גדודי סנקים - גד' 407, גד' 409, גד' 410, ופלוגת ג'יפים חטיבתית. מפקדת החטיבה, פלוגת קטר - וכל מה ששייך לחטיבת סנקים. ה-חט' יורחבת במחנה שדה-תימן. הסמח"ט הסדיר של החטיבה ביום הגיוס למלחמה היה סא"ל יהודה בכר. אולי כרקע כדאי אולי לציין גם את ימות המג"דים. כפי שאמרתי היה לי סמח"ט סדיר והיה לי עוד סמח"ט מיל" - מיטקה נהוראי. 3 גדודים - מג"ד 407 היה ביום הגיוס עובד מעוז. מג"ד 409 היה במינוי חרום עוזי בן-יצחק. מג"ד 410 היה אמנון מרטון. מ"פ הג'יפים - בני חלמי. אני הימתי בתקופה זו כמדריך בפו"מ.
- ב-6 לאוק' יום הכיפורים, הייתי בבית, והמלחמה חפסה אותי, כאחד ב-0930 בבוקר קיבלתי הודעה טלפונית להתקבלה פקודה גיוס ורעלי לבוא מיד לחטיבה.
- י. טפר את המהלכים העשה החטיבה, מבחינתך כמח"ט, פקודות יהודות ומה קרה.
- ה. צריך להזכיר הכינה לפני 6 לאוק', היה לנו הרגיל גיוס לא מוצלח יבנו התייצבו כ-70% מחיילי החטיבה. והגיוס די הדאיג אותי. עוד אולי צריך לציין הכל ארגון הובלה התחמושת לא היו "סבור" לא היה מאורגן, וכדי להוציא את התחמושת מהבונקרים ע"י מחנה שדה תימן, עם היחה מאוחסנת התחמושת הבטן, היו צריכים להביא לפחות חמי מזלגות הרמה - חוזד חלמי, שיעבוד בפנים, בתוך הבונקר, ואחד דיזל שיעבוד בחוץ. וזה כתוצאה של חוסר באפודות ירידה/יציאה מהבונקרים החוצה.
- היה בחטיבה חוסר ציוד במספר פריטים קריטיים, כאחד הקריטי ביותר, יגמ לא הוחלט לקראת המלחמה זה המקלעים. היחה כמות קטנה של מקלעי אס-73 בלתי-תקינים ולא ירו (המקביל האמריקאי). עשו לנו הסבה, כדי לאפשר יהיה להרכיב כמקלע מקביל את הבראונינג 0.3 הדו-תכליתי. אבל בראונינגים עצמם - לא היו. כך הבטנקים האלו בכלל לא היה מקביל. את יתרת המקבילים, הבראונינגים מהזחל"מים לקחו ממש ריקים באותה תקופה להסבה לדר-

חליתי - כך אנחנו עמדנו כקבלתי את פקודת הגיוס.

- ט. חוץ מהפערים בציוד וכך הלאה - האם היו בחטיבה שלך מאגים כמקלעי נ.מ.?
- ת. הלילי.
- ה. מה היו הבעיות האפייניות למקלע המקביל? האם בחמוסת או במקלע עצמו?
- ת. במקלע עצמו. הדבר היה ידוע מזמן. בגלל זה החחילו בהסבדה לדו-חליתי. המקלע הוא לא תקין. יש חלק שהוא נשבר, והכוונה היחה להוציא אותו מהשימוש, אלא שלא הספקנו לפני המלחמה.
- ה. הזכרת נושא של מזלגות להוצאת חמוסת - למה צריך מזלגות להוצאת חמוסת, למה אי אפשר לעשות את זה בצורה אחרת כמו בחטיבות אחרות? הרי סוג החמוסת הוא אותו הדבר.
- ת. אני לא יודע אם בחטיבות אחרות עושים את זה ללא מזלגות הרמה, אם כן לדעתי זה לא טוב וגרוע, מכיוון שזה מחייב כמות עצומה של כוח אדם. להעמיס על המסאיות, להוריד מהמסאיות, זה כמות כזאת של כוח אדם לפני החייצבות הצוותים ואנשים - בודאי שלא עמדו לרשותם לא בסירונים, ולא בעזרה ולא באנשים סדירים בקבע בחטיבה.
- ה. יש לי עוד שאלה בנושא הזה של גיוס - האם החטיבה שלך היא חטיבה טריטוריאלית או שכתוצאה מהעובדה שהיא יחידה בצה"ל ה-אם-60 היא פזורה על כל המרחב?
- ת. מבחינת מקום מגורים של אנשים, היא פזורה בכל המרחב מאיזור דן-דפנה בצפון עד איזור די-זהב בדרום. מדרום לאילת, מה שהיה דהב.
- ה. האלה נוספת לגבי החטיבה בופא, בנושא הגיוס. למי היא חייבת מבחינת סיוך פיקודי?
- ת. החטיבה חייבת לאוג' 143, חייבת לפיק' דרום.
- ה. וגם באותה צורה היא התגייסה? כלומר, דרך הפיקוד, דרך האוגדה, או קיבלת את זה בצורה אחרת, או קרסת הגיוס שלך היא עצמאית?
- ת. ריח הגיוס היא חטיבתית. מרכז הגיוס של החטיבה נמצא ביפו. מרכז גיוס מחני, לאיזור הדרום נמצא במחנה עדה תימן.
- ה. מתי בדיוק החקבלה פקודת גיוס?
- ת. ביום שבת, 6 אוק' ביעה 0930. כשהזעיקו אותי כבר החקבלה פקודת הגיוס.
- ה. באיזו יעה הגעת לחטיבה?
- ת. כעבור כ-20 דקות.
- ה. עד יגע זה, האם היה לך מוסג לגבי מה העומד להתרחש?

עוהק מס'... מחוק... עוהקים

ביום ג' 9.10 בצה 0630 - קבלנו פקודה לתפוס את "חורבה", כ-12 ק"מ מ"גיאורף". יצאו לקט 4 טנקים של "גלאוק", כישם הם נתקלו ב-4-5 טנקים, הניסו הם דפקו והיתר הסחלקו. הם תפסו את "חורבה" במטימה לוקאר הם בתצפית ולדווח על תנועות אויב מדרום כדי שלא נופתק מהם.

ב-0730 קיבלנו פקודה לכבוש את "מכמיר". גד' 410 העמיד על הרכסיה ממזרח ל"מכמיר" - חוקף בחיפוי גד' 409 מדרום ובטיוע ארמילרי; עם תחילת התנועה ספג הגדוד מחי ארט' מרוכזה וכבדה, הליוותה את תנועתו. ה-מג"ד חשב שזו ארט' לא מדוייקת שלנו, אבל הבהרתי לו שזו ארט' אויב. בהתקפה זו נפצע ה-מג"ד, ועקב זה עלתה ההתקפה כסמחט אין אפשרות עליה. ההתקפה נכמלה, ה-מג"ד פונה, וה-גד' חזר לרכז עליו עמד קודם. גד' 410, אחרי ההתקפה, חזר ל"יוקוף", לפני שהוא חוזר לרכסים, כי הוא היה ה-גד' היחידים שלא הספיקו בלילה לחדלק וחס ה-סמח"ט הסדיר, יהודה בכר, קיבל את הפיקוד על הגדוד כי כזכור ה-מג"ד נפצע, לאחר התדלוק נע הגדוד לתפוס את הרכסיה עליה ניצב קודם, מזרחית ל"מכמיר". חוך כדי תנועה הוא לזוב חוסף הפגזה, וכשהוא כבר חופס את העמדות הזופיות. נפצע ה-סמח"ט מההפגזה והפיקוד הועבר לידי המג"ד. הדבר לקח כחצה עד לעתיים (הסמח"ט נפצע בערך ב-1030-1100).

- ט. האם היתה פעילות של כוחות ה-אוג' היסנים חוך כדי התקפתכם?
- ח. מיד אגיע לזה.
- ט. האם היו ל-חט' טנקים פגועים עד החלב הזה?
- ח. לא. אני מעריך שספפר הטנקים שהצטברו לי מיום ג' באחרים, היו של ה-חט' המלאה: 90 ומעלה טנקים.

בזעות הצהרים (בסביבות 1130) התפתחה התקפת כצריה גדולה של כחסיבת חנקים. (60 טנקים בערך). ראינו את תחילת תנועה ה-חט' הזו ממש מתחילת "גיאורף" כשהם נעים בפריסה רחבה וחוך העלאת תמרות אבק. ראינו איך היא מתקדמת לעברנו, יחד על "חמדיה". התנועה שלהם היתה יפה, בפריסה רחבה ומהירה ואציקן כי במרחק כזה אי-אפשר להבדיל בין חסיבה שלנו ל-חט' שלהם. רוחב ההתקפה היה כ-8-9 טנקים, והעיקר היה לעומק.

- ט. האם היה חי"ר או חרמ"ט מיולב בין הטנקים?
- ח. לא ראינו, היו מעט מאד נגמ"טים (אם היו בכלל).

הורדתי את כל הטנקים שלי לעמדות תצפית חוך מתן פקודה שיכולנו נעלה לעמדות את כישם יהיו בטווח קרוב ואז נירה בבת-אחת. מפקד האוגדה נכנס לריחתי שלי ואמר "רק אל תעלה מאוחר מדי, כדי שלא יעלו עליך". כשהם היו בטווח 1800 בערך נחתי פקודה לעלות בבת

עוהק מס'...מחוק...עוהקיה

אחת, סחחנו באר והתמדנו סנקים ממש כמו במחוזות. האויב המזיך לנוע בפריסה קדימה. הפגועים נחארו והוא המזיך לנוע, הורדנו גם ארט' והוא המזיך. בטווח קרוב יותר הוא נכנס לססת מת מתחת ל"חמדיה" ואז גד' 409 הלח מח' סנקים לרכסים הנמוכים של "חמדיה" ממש נגלו לה כמות נכבדה של סנקים שהיו לגבינו באגף, וביחס מת. היא הסמידה את כמות סנקים, כהיחד סנקי האויב עדיין ממזיכים להסתער עלינו על "חמדיה". הקרב הפך להיות "קרב כידונים". בגיזרה חלי ראיתי לפתע אנסנה מחוממת ואחריה סנק טי-55 מחקר מולי. לימיני עמד סנק מ"פ ז' סוקה ברוך, ומנן מצרי מולו ממש בטווח 20 מ'. זה היה הסנק הראשון שהוביל את ההתקפה. הוא הוריד קנה והספיק חוך תנועה לירות פגז הקרע את המזקו"מ הממאלי בטנק של וקה ברוך. ואז דפקו את סנק האויב בטווח 50 מ' מהאגף. זה היה הסנק הקידמי ביותר. הלהם. עד היום הוא עדין עומד על החלק העליון של "חמדיה". יתר הסנקים נדפקו על הלוחות של "חמדיה".

ס. האם התקדמת אליהם?

- ה. לא. סגענו בהם ע"י המח' מהאגף, או כהתגלו - על ידינו מ"חמדיה" כאשר בהתקפה הזו דפקו כ-35 סנקים. אלוף הפיקוד נכנס במקום לרית ויאל כמה דפקו, ונחתי לו את ההערכה. יש לציין הצוותים המצריים קצרו תנועה וברחו חזרה רגלית לקוים שלהם, כולל הצוות הנדפס ממש 50 מ' מאיתנו. ראיתי את הצוות קופץ וחוזר רגלית. ברור יאף אחד לא התעסק איתם. דפקו סנקים אז לא התחילו עם מקלעים לקצור צוותים. הם חזרו רגלית.
- ה. יש מסמעות לעובדה יחסו לכס מקבילית.
- ה. בהחלט, באלב זה - פחות, אבל באמסן, בהתקפות על מוצבי חי"ר - סבלנו מזה הרבה.
- ה. מתי בערך הסתיימה ההתקפה?
- ב. בסביבות יומה 1300 הסתיימה הסתערות האויב, והתקבלה מהאוגדה פקודה 2-2 חטיבות: אני ו-14, בפקוד ס.מ. ה-אוג' שהיה במקום, יסתערו על האויב מול "טלויזיה" ו"מחור" ויכבו מה חיותר, במאיפה להגיע עד המיה. זה היה בטביבות 1330-1400. נפתי פקודה לביצוע כאשר גד' 407 מדרום לי, גד' 409 - מימיני (כאני הייתי למעשה בתוכו), ו-גד' 410, מזרחה ל"מכסיר" בפיקוד ה-סמג"ד, קיבל פקודה לאגוף את "מכסיר" מדרום ולהצטרף ככל שני. חס' 14 היחה צריכה להיות ממאלנו ולהסתער לעבר "עכבי" - "טרטור" מדרום. אני נפתי להקפה עם 407 ו-409, כאשר חס' 14 לא הצטרפה. גד' 410 - לא ראיתי אותו נע מאחורי, האלתי בקיר מה איתו - לא נעפיתי. למעשה נפסק לי לכמה דקות הקשר בהסתערות הזו.

עותק מס'....מתוך....עותקים

ז. ממה פסקדה?

ח. מטנק. כל הזמן.

הסתבר לי מאוחר יותר שה-סמג"ד, לאחר הקיבל פקודה ממני לאגוף את "מכזיר" מדרום ולהצטרף לגל חני - הוא קלט ודמע, וככנס לרחת טען שהוא נמצא יותר צפונה ומבקש לאגוף את "מכזיר" מצפון. את זה לא שמעתי, ולכן הוא חזר על בקשתו. אז נכנס ס.מ. ה-אוג"ב, 41, לרחת חלי, ואמר לו "נוע, נוע-סוף". הוא נכנס מצפון ל"מכזיר" לא בידיעתי בבניגוד לפקודתי ועלה על מארב נ"ס, טילים, אר.פי.ג"י, ונדפקו לו פה הרבה טנקים ובקומי הוא נחלץ חזרה. זה היה באזור סגול 204, הם נדפקו לו כ-10 טנקים, כארד 4-5 נותרו בחטה, ביניהם גם מ"פ בחט נרקיס אהרון, ואח"כ הזכרר שהוא נפל בחבי פה עם צוותו. ה-סמג"ד עצמו לא נפגע, הוא חתף אר.פי.ג"י ונעצר עם הטנק כשהוא "מוצף" סביבו באנטי חי"ר מצריים. הוא הרגיש יאם הוא יורד מהכלי - מוחטים אותו. הוא הספיק לדבר עם נרקיס בקשר ונרקיס הודיע לו שהוא בא לחלאו. אח"כ נפסק הקשר עם נרקיס. כעבור מספר דקות הוא ניסה יורב להניע, הצליח יצא החוצה. אילולא כן היה גורלו דומה.

ה-חט" המסיכה, כימול גד" 407 לא היתה התנגדות גדולה וההסערות הלכה בסדר עד חלב מטויה. גד" 409 חתף מטחי סאגרים מ"טלוויזיה" והרכבים המצפון לה וכן מהחזית, והחלו להדפק טנקים. ה-גד" איבד במכה ראשונה 4-5 טנקים. אני הייתי ליד "טלוויזיה" ודפקתי על ה-חי"ר והחמדתי הם חני נגמ"טים בעצמי, ואיתי יוכל התקדמות נוספת מימעותה טנקים דפוקים נוספים כהאין סוף למערך האויב ולכמות החי"ר, ואין מקום בו תוכל לעצור ולאמר "כבתי מהו". ואז התקבלה פקודה לחזור ולתפוס חוב את "חמדיה". כשינו אותה חוב, כשנעטתה פה פעולת חילוץ פצועים בצורה יוצאת מהכלל. טנק נעמד ליד טנק פגוע לחלץ פצועים, וחסף גם כן פגיעה, ואז טנק העמד בעמדה מוסחרת בטווח 150 מ' - צוותו יצא ועם אלונקות חילפו את חני הצוותים הפצועים העלו אותם על הטיפון וכך חילצו אותם. ה-מס"ח חנסע לידי נעצר והוציא מטנק חכן פצועים. אחד הפצועים פה, אמנון, יכול אימיה לספר איך הוציאו אותו. הוא טען שהוא חוב שהוא אבוד ולא יוציאו אותו. הוא היה הרוף באופן רציני ופתאום הוא ראה שפותחים לו את המדף, והתוחן שלו יהיה בעצמו פצוע בוונן מעליו ומחלץ אותו. העבירו אותו לינק הזה ונדפק, ואח"כ סחבו אותו באלונקה 150 מ' ע"מ לחלצו. עם זה, בצלח "מכזיר" וצפונה - נדפקו טנקים והוא ארו בחטה, וחיו ליו בצלחית חלא ידענו מה אימיה. ולהכנס חנה חוב - היה בלתי אפשרי. כלילה ניסינו להגיע מאזור "טלוויזיה" והצלחנו לחלץ מיה כמה אנשים. עד עמדה מוסחרת בחטה נסענו עם הטנק, ואח"כ

עוֹתָק מִס'...מִתּוֹךְ...עוֹתָקִים

הלכנו רגליה למרוק טנקים דראינו מ"חמריה" יתה מדופיח ועומדיה בטסה. באזור "מכזיר" וצפונה לא יתה לנו חצפיה על החנקים כך ילא יכולנו להכנס הנה. על חלק מהנעדריה נודע לנו אח"כ יתה מבוויים, חלק - הרובים, וחלק נמצאיה עד היום בטסה.

ה. העובדה יתה-גד' איננו איתך - יתה לה מ"מענות?

ה. אני מאמין האח ה-גד', וגם חט' 14 היו תוקפיה איתי - התוצאה יתה מונה, כי בהתקפה על "טלויזיה" - עם זה החטפנו טיליה - יתה בריחה מסוימת. ברור יחלק מחילי האויב נארו, ירו ונלחמו, לפחות באפון "מכזיר", כמו אריות. ה-מט"קיה מספרים יתה דרטו ועלו עליהם, ואחרי החטפים עברו - הם קמו עם אר.פי.ג'לי ודפקו את הטנקים מאזור ולא היה לנו חי"ר חיטהר ויאבטח. אם זה היה יחד עם חט' 14, וה-גד' היה בא כגל קני כמו החכנתו - היה לזה "פרצוף" אחר.

ה. אנחנו נמצאיה ביום ג' אחה"צ. האח היה לך כבר מורג בנוחא הטילים נ.ט.?

ה. לא. ההתקפה הזו יתה הלך הרצוף שלנו בנוחא.

ה. ברור לך יחבר יומים קודה לכן נחלקו טנקים שלנו מיחידות אחרות באותם טיליה?

ה. יתכן. ידעתי חמספר ימים קודם לכן נדפקו טנקים, לחלק אנשים ממעוזים

ממארביהם. ידעתי יתה נדפקו מ-אר.פי.ג'לי. ידענו גם יתה טליה, אבל בפרוץ לא ידעתי

על הכמויות, ועל הייטה יתה טליה לכל כחת חי"ר. את זה לא ידעתי, וזה היה הלך

הראיון שלי. באותו יום, כחדפקנו 35 טנקים, וגם יתה קודם בהתקפה הראשונה, היה לנו

כט"כ טנק פגוע אחד, יתה כך נפגע מטיל באזור "מכזיר". בהתקפה הזו חכללה ירידה

והסתרות על מערך ה-חי"ר - היו לנו טה"כ כ-15 טנקים פגועים.

ה. כמה נותרו בטסה?

ה. כ-9 נותרו בטסה.

ה. האר את טכניקה עבודת הטילים.

ה. מכת האח הראשונה - זה יחד. זה מין מסו. אח"כ - זה בודדים. את הטיל רואים בברור,

אבל קשה לברוח ממנו, כי הוא רודף אחריך, ובטסה פתוח אין לך היכן להתחבר.

ה. בהתקפה נעתה מהר או לא?

ה. מהר מאד. אבל זה לא עוזר. מה יעזור זה אם אחת מצליח לרדת ליטח מה. היינו פרוטים

לחב. הטילים לא מכוונים לחנק הקרוב אליהם אלא תמיד חיפיו את הכלי הרחוק יותר.

ברצוני רק להוסיף יתה ההתקפה הזו נ"אר גד' 407 למטה באזור "טרמור" 37-38, לאחר היה

לי יתה טסה. כהפתיה אחרי ההתקפה שלנו - ביצעה חט' 14 התקפה מדרום לצפון, והגיעה

עוֹתָק מִס'...מחוך...עֶחָקִים

עד איזור "טלוויזיה", אותו מקום בו אנו היינו, על הרכסים הדרומיים. אנו היינו יותר בפנים. סנקים שלנו היו מני הכוונות. הם יבדו לנו "מחח לאף". פה נהרג להח מג"ד קאול קלו. הם הפסו את הרכס מדרום ל"טלוויזיה" אבל חסר היה פה חי"ר לטיהור המקום, כי נראו מצרים בין הכוחות, ולא היה מי ייטהר וינקה את האזור.

ט. האם הפעלת ארט" על היעדים לפני ההתקפה?

ה. כן. כל הזמן, גם אנחנו וגם חס" 104.

ז. איזה ארט"?

המס"ח: היו לנו 3 גד' 155 מ"מ, 3 גד' 100 מ"מ קניטה. היו לנו חטי טול' 175

מ"מ ועוד גד' מרגמות 160 מ"מ כבד. כל הסלים שלנו רוכזו לבלעמה. ההתקפה על "חמדיה"

הייתה בערך ג-1100. בצענו פה פעמים רבות הגד' על כל התקפה. אבל כמו יח-מח"ט אמר

הם לא נעצרו. אין כי זה בכ"ז הפריע להם והם החלי לאבד קצת את הצפון. אני ראיתי

נבמ"טים יעזבו אחרי מכת האש הראשונה. לצורך ההתקפה על "טלוויזיה" - זה הלך יפה

מאד. ירדנו במהירות, וריכזנו את האש על "טלוויזיה". זו מטרה עצמה בקדלה הלוחה

חומרכת צפונה ודרומה. זו הייתה מטרת האגר הימיה שהפעלנו, אבל היא ארוכה וגדולה

מאד. פה צריך היה כמות אש הרבה יותר גדולה שמה יחיה לרשותי אנו.

ט. האם היחה מגבלת תחמושת כבר בילב וזה?

ה. כן.

ח-מח"ט אל ה-מס"ח: כיראית בבוקר את חנופת הטח מולגו - היה לך בברור על מה להורד.

בהמשך הסתכלנו על יציאות ארט", זיהינו בכל מיני מקומות והורדנו על מקומות שזיהינו

בברור יציאות ארט". כייצאנו להתקפה - לא היה לנו מוגדר פרט ל"טלוויזיה" כי לא הכרנו

את יעדי המצרים וצורת התארגנותם.

ט. פקודת ההתקפה היחה בקי"ר?

ה. כן.

ט. ההתקפה היחה צריכה להיות אוגדתי, או גם נוהלה כך?

ה. כן.

ט. מודיעין לקרב היה?

ה. לא. מה האנו ראינו - זה היה המודיעין. מהפר ימיה אח"כ כבר הכרנו את היעדים וכבר

ידענו מה אשאר לצפות מ"טלוויזיה" מ"מכ"ר" ומ-104, מהחוליות (דיונות), לאמיר ומכל

המקומות. בילב זה היה לנו ריכוז ארט", אבל לא ידענו על מה להוריד והורדנו בעיקר על

ה-ארט" שלהם ע"מ שלא יפריעו, כי יעדיה ברורים אחרים - לא היו. היסח היה ממש מלא באויב.

זה לא שפר את עמדותינו בחזית. למחרת בבוקר החזקנו בקו הזה כמו שציינתי "מפרש", אורך ציר "אושה" צומח "אושה" - "לכסיקון", סגול 218, 167, 104, 194, כאשר ממחרת חילאנו טנקים פגועים ופזורים כשטח והעמדנו אותם על "הרגלים". לאורך ציר "אושה" גם כן היה ש"מ. לאורך כל השטח הזה מצאנו 8 שדות מקושים, שהרמנו את כולם עם פל' ההנדסה, ביניהם שדוח מוקשים שאורכם כ - 4 ק"מ, חלקם גלויים. העמדנו את הטנקים בל ההגלים כאשר לאחזק שבועיים עבודה החזרנו לכשירות 39 טנקים. את ה-גד' הזה הקמנו מחדש 3 שבועות אחרי כניסת הפסקת האש לתקופה לאחר שעברנו לגדמ"ע. בגדמ"ע מול "מיסורי" החזקנו את הקו שציינתי קודם עם שני גדודים בלבד במשך 3 שבועות, עם ה - 10.11

ש. מהם לקחיך העיקריים?

ה. ממה שה-חט' סבלה רבות ביותר זה מההסתערות. יצאיה להתקפה בצורה נמהרת ולא מחוכננת כתוצאה מהפקודה, ללא ידיעות בכלל, בלי מודיעין, ועקב זה שה-חט' בצעה את ההסתערות האלה על מערכ' חי"ר ללא מקלעים, ללא חרמ"ש או חי"ר צמוד על נגמ"שים לטיהור השטח שכבשת. לרוב ללא ארט' צמודה לליווי ההסתערות. היחה לנו ארט' כשעמדנו בבלימה והיה לנו דו-שיח ארט', ואז גרמנו נזקים רבים כי ה-ארט' היחה יעילה ומדויקת. הרבה יותר מחי"א. אבל לא צמודה לכוח המסתער ומתגלגלת לפניו. הלקחם שלי הם שהסתערות כאלה צריכות להיות ממוכננות היטב אחרי ידיעות איך האויב ערוך, אחרי הגדרת יעדים עד היכן לתפוס ואחרי מקלעים נק"ל והרבה רימונים על הטנק. אחרי חי"ר בנגמ"שים צמוד עם כוח אש גדול בין הטנקים שמיד משהר ומגביר את כוח המקלעים של הטנקים, ואחרי ארט' שמתגלגלת לפני הסתערות, ובמקרה ההצורך באגפים למניעת החקפות שלהם. אני חוזר למה שהיה לנו פעם - דגם ג' או ד' הטנקים עם הרבה נפיץ ועשן. וסיוע אויר לא בצורה כזו, כך אין הרבה תועלת.

בליה היינו עוררים מול אויב מצויד היטב. מצאנו על תוחתי נ"ט ישנים נגררים

א.א.א. כל הטנקים שב"טרטור" - "לכסיקון" שנפדקו $\frac{1}{2}$ ויש פה הרבה מאוד מ-גד'

407, נעו בידם לא ראו ללא ידעו מהיכן דופקים עליהם. הם חטפו כי האויב היה מצויד

ואנו היינו עוררים.

כמה נפגעים היו לך?

ה. חללים ונעדרים יחד - 119, היו לי 18 שבויים משנז מקומות. מההקיפה בין "מכשיר"

"חמוטל" במארב הטילים וההתקפה על "מיסורי" ב - 12.10 מהטנקים שחדרו ונדפקו לעומק.

היו לי 164 פצועים. שה"כ 301 נפגעים.

ערתק מס'.... שתוך... עותקים

ש. מאחר ואנו מגיעים לבעיה של ה-אם 60 תתיחס לנושא. כי אחס ה-חט' היחידה שיש לה טנקים כאלה ב-הט'.

ח. ראשית יש עוד יחידת אם 60 במסגרת ביה"ס. לפחות פל'. קק"ש הרי התאמן על אם 60.

בדבר הגרוע ביותר בטנקים היה חוסר מקלעים. גם המקלע ה-אם 73, איננו יורה

בכלל. זה בגלל המקלע. ידענו את זה גם לפני המלחמה. זה לא לקח מהמלחמה.

אם המקלע הזה צריך לזרוק, וזה לא לקח לעתיד כי זה כבר לביצוע.

מקלע ה-אם 85, ה-0.5, יש לו קצב אש לא רגיל. הוא מקלע טוב כל עוד הוא